

П. Г. Удхаус

Завръщането на Билсън
Тупалката

Моментът беше изключително неприятен, един от онези моменти, които издълбават бръчки по лицето и заради които косата по слепоочията придобива изискан сив цвят. Погледнах кръчмаря. Кръчмарят погледна мен. Компанията наоколо ни следеше без да се намесва.

– Бре! – каза кръчмарят.

Аз съм доста бърз в преценките. Веднага видях, че не изпитва никакво съчувствие към мен. Беше едър, дори тлъст мъж, а очите му създаваха впечатление, че гледа на мен като на лош сън, превърнал се внезапно в действителност. Подвижните му устни леко се присвиха и иззад тях проблесна златен зъб, а мускулите на яките му ръце, здрави като железни обръчи, леко потрепнаха.

– Бре! – каза отново той.

Обстоятелствата, които ме бяха накуснали в настоящото ми неприятно положение, бяха следните. Когато пишех своите разкази, почерпани от пълноводната река на живота и предназначени за популярните списания, бях свикнал, подобно на останалите ми братя по перо, да изследвам човешкия род в цялото му многообразие. И така – един ден пълнех колоните с описание на херцозите в техните замъци, а на следващия обратно – захващах се с тънещата в мизерия и дългове част от поданиците на Нейно Величество в бедняшките квартали. Спокойно бих могъл да се нарека разностранен автор. В момента работех върху доста трогателна история за едно момиче на име Лиз, което работеше в магазин за пържена риба на Ратклиф хайуей и ето защо бях дошъл тук да се потопя в местната атмосфера и да събера впечатления. Защото идните поколения можеха да кажат всичко за Джеймс Коркоран, но никога, че е бягал от трудности, лишения и неудобства, когато става дума за неговото Изкуство.

Ратклиф хайуей е интересна оживена улица, но в горещ ден докарва на човек жажда. Ето защо след като обикалях наоколо в продължение на час, влязох в кръчмата „Принцът на Уелс“, поръчах халба бира, пресуших я на един дъх, бръкнах в джоба си за пари и установих, че е празен. Вече можех спокойно да добавя към записките си за лондонския Ийст Енд още едно наблюдение в смисъл, че джебчийството в тази част на града процъфтява и се е превърнало в съвършено изкуство.

– Ужасно съжалявам – казах аз, усмихвайки се извинително, като се постарях да вложа в гласа си любезно обаяние. – Току-що установих, че съм останал без пари.

Именно в този момент кръчмарят каза „Бре!“ и се измъкна иззад тезгяха през летящата врата.

– Мисля, че са ми пребъркали джоба – обясних аз.

– Айде бе! – изрази недоверие кръчмарят.

Останах с впечатление, че е доста озлобен тип. Годините общение с безскрупулни граждани, опитвали се да пият без да си плащат, го бяха лишили от онзи прекрасен младежки ентузиазъм, с който беше започнал кариерата си на кръчмар.

– Най-добре да оставя името и адреса си – предложих аз.

– На кой – студено попита кръчмарят – му трябва твое проклето име и адрес?

Тези практични мъже направо хващат бика за рогата. Той беше поставил пръст право в сърцето на проблема. На кого са му притрябвали моето проклето име и адрес? На никого.

– Ще изпратя... – започнах аз, когато изведнъж моят опонент от думи премина без предупреждение към дела. Една очевидно опитна ръка ме сграбчи за врата, друга ме хвана за дъното на панталона, усетих как вятърът гали лицето ми и в следващия момент вече се търкалях по паважа в посока на влажната и зловонна канавка. Кръчмарят, истински гигант на фона на мръснобялата фасада на кръчмата, ме гледаше зловещо.

Мисля, че ако се беше ограничил само до поглед – колкото и обиден да беше – аз нямаше да се задълбочавам повече в проблема. В края на краищата правото беше на негова страна. Как бих могъл да очаквам от него да прозре в душата ми и да забележи нейната снежнобяла чистота? Но докато се надигах, той не можа да устои на изкушението да сложи сол в раната.

– Тъй ти се пада, като се опитваш да пиеш без пари – каза той с непоносимо, както ми се стори, самодоволство.

Тези груби слова ме засегнаха дълбоко и бяха причина да пламна от благородно възмущение. Хвърлих се към кръчмаря. Изобщо не ми дойде наум колко лекомислено е от моя страна да нападам този Колос. Съвсем бях забравил, че той може да ме обезвреди с една ръка. Миг покъсно той вече ми беше напомнил този факт. Още докато летях към него, един огромен юмрук се появи изневиделица и се стовари в слепоочието ми. В резултат на което отново седнах.

– Ей!

Смътно усещах, че някой ми говори, някой, който не беше кръчмарят. Този атлет вече ме беше отписал като слаба ракия и се беше върнал към професионалните си задължения. Вдигнах поглед и видях пред себе си огромна човешка фигура, загърната в голямо количество син шевиот, а после някаква сила ме вдигна без всякакво усилие на крака.

Главата ми вече беше започнала да се избистря и аз успях да огледам по-подробно моя симпатизант. И докато го оглеждах, започна да ми се струва, че съм го виждал някъде и преди. Тази червена коса, тези блестящи очи, тези внушителни форми – това не можеше да бъде никой друг освен моя стар приятел Уилбърфорс Билсън – Билсън Тупалката, бъдещият шампион, когото за последен път бях видял да се боксира в „Уандърлънд“ под ръководството на личния си мениджър Стенли Фелдърстоунхо Ъкридж.

– Цапнъ ли тъ? – попита мистър Билсън.

Този въпрос не представляваше никаква трудност за мен. Колкото и разстроени да бяха умствените ми способности, на този въпрос можех да отговоря без всякакво колебание.

– Да, цапна ме – потвърдих аз.

– Ър! – изхърка мистър Билсън и мигом хлътна в кръчмата.

Не успях да схвана веднага значението на този ход. Отначало разтълкувах внезапното му оттегляне като желание да употреби нещо ободряващо, уморен от моята компания. Едва когато през вратата започнах да долитат откъслечни звуци от разговор на висок тон, аз започнах да подозирам, че приписвайки му подобна безчувственост, може би незаслужено съм оскърбил този човек със златна душа. Внезапната поява на кръчмаря превърна подозрението в увереност. Моят ексекютор профуча навън, сякаш гласнат от могъща сила и затанцува заднишком по паважа нещо много наподобяващо фокстрот.

Кръчмарят, както подобава на мъж, практикуващ този занаят на Ратклиф хайуей, беше замесен от кораво тесто. Той не беше страхливец. Веднага щом успя да спре трудно контролируемия си пирует, той опипа внимателно дясната си скула, измърмори нещо под нос и се втурна обратно в кръчмата. Може да се каже, че повторното затваряне на вратата след него отбеляза началото на истинските събития.

Бях твърде омаломощен, за да вляза и да видя какво точно се случваше в кръчмата. Звуците, които се разнасяха отвътре, приличаха на шум от земетресение, при това доста силно земетресение. Стори ми се, че цялата стъклария на света започна едновременно да се троши, населението на няколко града крещеше в един глас и почти си представих как стените на сградата се тресат и огъват. В този момент прозвуча полицейска свирка.

В звука на полицейската свирка има нещо магическо. Той действа като масло на най-бурните води. Този специално предизвика мигновено спиране на врявата. Чашите престанаха да се трошат, гласовете

притихнаха и миг по-късно мистър Билсън излезе в доста по-различен отколкото на влизане вид. Носът му леко кървеше, а по лицето му се мъдреха началните признаци на насинено око, но иначе по него нямаше други поражения. Той се огледа предпазливо нагоре и надолу по улицата и хукна към най-близкия ъгъл. Аз, като се отърсих от замайващите последствия от сблъсък с кръчмаря, хукнах след него. Бях преизпълнен с благодарност и възхищение.

Исках да настигна този мъж и да му благодаря тържествено. Исках да го уверя в моята вечна признателност. Нещо повече, исках да взема на заем от него шест пенса. Осъзнаването на факта, че той беше единственият човек в целия лондонски Ийст Енд, който вероятно можеше да ми заеме пари и да ми спести ходенето пеш до Ибъри стрийт, сякаш ми даде криле и аз хукнах дважд по-бързо.

Никак не беше лесно да го изпреваря, защото звукът от стъпките ми очевидно караше мистър Билсън да си мисли, че го преследват и да поддържа олимпийско темпо. В края на краищата, когато към препускането си започнах на всяка втора крачка умолително да добавям: „Мистър Билсън! Чуйте, мистър Билсън!“, той очевидно разбра, че се намира сред приятели.

– О, ти ли си? – каза той, като спря.

Очевидно изпита облекчение. Измъкна потъмняла лула и запали. На фона на гъсто стелещия се дим аз произнесох благодарствената си реч. След като ме изслуша, той извади лулата от устата си и в няколко прости думи обясни поуката от цялата история.

– Никой не може да удря моите приятелчета, когат' съм наблизу – изрече закланателно мистър Билсън.

– Беше ужасно любезно от ваша страна, че си направихте труда – развълнувано казах аз.

– Няма нищу – каза мистър Билсън.

– Сигурно здраво сте ударили онзи кръчмар. Излетя навън с шейсет километра в час.

– Цапнъх гу – съгласи се мистър Билсън.

– Боя се, че е наранил окото ви – съчувствено казах аз.

– Ами, той! – отрече мистър Билсън и презрително се изплю. – Не беше той. Неговите дружки. Шест-седем парчета бяхъ.

– И тях ли цапнахте? – извиках аз, удивен от храбростта на този мъж-чудо.

– Ър! – потвърди мистър Билсън. Той пуши известно време в мълчание, а после добави: – Ама най-много негу бхътих. – После ме

погледна сърдечно с разтърсено из основи доблестно сърце. – Саму кат' си помисля – възмутено заяви той, – чи такъв... ъ-ъ-ъ бабанка – описанието бе изключително точно и прецизно – мож' да цапне дрибусък кат' теб!

Това отношение беше толкова достойно за възхищение, че нямаше как да възразя срещу избора на думи. Нито пък възроптах, че ме наричат „дребосък“. За мъж с осанката на мистър Билсън, предполагам, повечето хора наистина изглеждаха дребосъци.

– Е, много съм ви задължен – казах аз.

Мистър Билсън пушеше мълчаливо.

– Отдавна ли се върнахте? – попитах аз, за да кажа нещо. Макар останалите му качества да бяха достойни за уважение, поддържането на разговор не беше сред тях.

– Да съ върнъ? – учуди се мистър Билсън.

– В Лондон. Ъкридж ми каза, че отново сте тръгнали да плавате.

– Слушай, мистър – възкликна мистър Билсън, който за пръв път прояви истински интерес към думите ми, – виждал ли си гу скоро?

– Ъкридж? О, да, виждаме се почти всеки ден.

– Опитвах се да гу намеря.

– Мога да ви дам адреса му – казах аз и го написах на гърба на един плик. После, след като се ръкувах с него, още веднъж му благодарих за любезната помощ и взех назаем пари за билет в метрото, за да се върна в Цивилизацията, двамата се разделихме, изразявайки взаимното си благодарно положение един към друг.

Следващият етап в развоя на събитията ще нарека „Епизодът с неприятната жена“. Това се случи два дни по-късно.

Когато се върнах в квартирата си на Ибъри стрийт малко след обяд, бях посрещнат в коридора от мисис Бауълс, съпругата на моя хазаин.

Поздравих я с известна нервност. Тази жена винаги предизвикваше пулсиране в слепоочията ми, подобно на нейния съпруг. На нея ѝ липсваше посланическото достойнство на Бауълс, но компенсираше този недостиг с изключително гробовно поведение, което караше дори силни мъже да треперят от страх пред погледа на воднистите ѝ очи. Шотландка по рождение, тя имаше очи, които изглеждаха така, сякаш непрестанно търсеха астрални тела, обвити в савани. Според мен това си е любимото домашно занимание на определени обществени кръгове в Северна Британия.

– Сър – каза мисис Бауълс, – в стаята ви има тяло.

– Тяло! – трябва да отбележа, че това начало на разговора,

достойно за Филип Опенхайм (Едуард Филип Опенхайм (1866–1946) – английски писател на трилъри. Използвал и псевдонима Антъни Партридж, бел. пр.), определено ме стресна. После си спомних нейната националност. – О, мъж, искате да кажете?

– Жена – поправи ме мисис Бауълс. – Тяло с розова шапка.

Усетих как ме обзема чувство за вина. В този непоковарен и скромнен дом женските тела с розови шапки очевидно изискваха обяснение. Почувствах, че най-правилният ход от моя страна щеше да бъде да призова небето за свидетел, че тази жена не означава нищо за мен, нищичко.

– Трябва да ви предам това писмо, сър.

Поех плика и го отворих с въздишка. Бях познал почерка на Ъкридж и за стотен път през годините на нашето приятелство бях обзет от тъжното подозрение, че този човек отново ще иска от мен нещо страховито.

„СКЪПИ МИ СТАРИ ДРУЖЕ,

Рядко ми се налага да те моля да сториш нещо за мен...“

Изсмях се саркастично.

„СКЪПИ МИ СТАРИ ДРУЖЕ,

Рядко ми се налага да те моля да сториш нещо за мен, люмок, но сега те умолявам да подкрепиш усилията ми и да се покажеш истински приятел, каквото винаги си бил. Онова, което винаги съм твърдял за теб, Корки, мойто момче, е, че си верен другар, който никога не разочарова приятелите си.

Приносителката на настоящото – прекрасна жена, ще ти хареса – е майката на Флоси. Пристигнала е на едnodневна екскурзия от Север и е от жизнено значение да бъде обгрижена и изпратена от Хюстън в шест и четиридесет и пет. Аз не мога да се погрижа за нея, тъй като, за нещастие, съм на легло с изкълчен глезен. Иначе нямаше да те безпокоя.

Това е въпрос на живот и смърт, старче, и аз разчитам на теб. Не мога да ти опиша колко важно е тази стара птица да бъде подходящо забавлявана. От това зависят изключително важни неща. Затова слагай шапката си и се хващай за работа, старче, за което Господ ще те възнагради. Ще ти разкажа подробностите, когато се видим.

Вечно твой,

С. Ф. Ъкридж

P.S. После ще покрия всички разходи.“

Единствено послесловът успя да предизвика у мен слаба меланхолична усмивка, но като го оставим настрана, цялата горна част от неприятния документ ми се стори напълно лишена от положителни емоции. Погледнах часовника си и установих, че беше едва два и половина. Предстоеше ми да се занимавам с поверената ми жена цели четири часа и петнайсет минути. Изругах тихо – от което, разбира се, нямаше никаква полза, защото една от специфичните особености на този зъл дух Ъкридж в подобни случаи беше, че освен ако човек не е достатъчно решителен да пренебрегне неговите неистови молби (нещо, което почти никога не успях да сторя), той не му оставяше възможност за измъкване. Винаги сервираше отвратителните си планове в последния момент и човек нямаше как елегантно да му откаже.

Поех бавно по стълбите към всекидневната си. Мислех си, че за мен щеше да бъде несъмнено преимущество, ако знаех коя, дявол да го вземе, беше тази Флоси, за която Ъкридж говореше с такова лекомислено фамилиарничене. Името ми звучеше абсолютно непознато, макар че паметната записка навеждаше на мисълта, че това проклетие за Великобритания очаква от мен тъкмо обратното. Доколкото ми беше известно, в моя живот нямаше нито една позната Флоси. След като се поразрових из паметта си, от мрачните ѝ дълбини изплуваха отдавна забравени Джейн, Кейт, Мюриъл и Елизабет, но нито една Флоси. Когато отворих вратата, ми стана ясно, че ако Ъкридж очакваше приятните спомени за Флоси да предизвикат нежни отношения между мен и нейната майка, той хранеше фалшива надежда.

Първото ми впечатление след прекрочването на прага на всекидневната беше, че мисис Бауълс притежава дарбата на истинския репортер да акцентира върху съществените детайли. Човек би могъл да каже много неща за майката на Флоси, като например, че беше пълна, приветлива и с много по-силно пристегнат корсет, отколкото който и да е лекар би счел за разумно. Но онова, което доминираше във външния ѝ вид, което крещеше неистово за внимание, беше розовата шапка. Това беше най-големият, най-яркият, най-жизнерадостният и богато украсен образец на шапкарското изкуство, който някога бях виждал и перспективата да прекарам цели четири часа и петнайсет минути в компанията на тази шапка добави последния щрих към и без това мрачното чувство, което ме беше обзело. Единственият проблясък на светлина, който

осветяваше този емоционален мрак, беше мисълта, че ако отидехме на кино, тя трябваше да я свали.

– Ъ, здравейте – казах аз, като се запънах на прага.

– Здравсти – отвърна глас изпод шапката. – Кажи „здравсти“ на джентълмена, Сесил.

Забелязах до прозореца малко издокарано момче. Давайки си сметка с инстинкта на истински творец, че тайната на успешната проза е да знаеш какво да пропуснеш, Ъкридж не го беше споменал в писмото си. А когато младият птеродактил се обърна към мен, за да произнесе нужните любезности, ми стана ясно, че бремето беше по-тежко, отколкото бих могъл да понеса. Дребосъкът имаше мише лице и злобен вид и се вторачи в мен с ледено отвращение, което ми напомни за кръчмаря в кръчмата „Принцът на Уелс“ на Ратклиф хайуей.

– Взех Сесил с мен – каза майката на Флоси (и както предположих, на Сесил), след като младежът, който ме поздрави резервирано, отбелязвайки наум, че този поздрав не го ангажира с нищо, се беше върнал при прозореца, – защото си помислих, че ще бъде хубаво да каже, че е виждал Лондон.

– Разбира се, разбира се – отвърнах аз, докато Сесил, застанал до прозореца, се взираше мрачно в Лондон, сякаш нямаше добро мнение за него.

– Мистър Ъкридж, каза, че ще ни разведете наоколо.

– С удоволствие, с удоволствие – казах аз с треперлив глас, като погледнах шапката и бързо отвърнах очи от нея.

– Мисля, че най-добре ще бъде да отидем на кино, как ще кажете?

– Не! – отсече Сесил. В тона му имаше нещо, което подсказваше, че каже ли „не“, това е окончателно и не подлежи на обсъждане.

– Сесил иска да разгледа забележителностите – обясни майка му. – филмите и при нас можем да гледаме. Той гори от нетърпение да види забележителностите на Лондон. За него ще бъде много образователно да разгледа всички забележителности.

– Уестминстърското абатство? – предложих аз. В края на краищата, имаше ли нещо по-добро за неговия подрастващ ум от това да види паметниците на великото минало и ако имаше желание, да избере подходящ парцел за собственото си погребение на един по-късен етап? Освен това за миг през ума ми мина мисълта, която отхвърлих, преди да ми донесе някаква утеха, че жените сваляха шапките си в Уестминстърското абатство.

– Не! – каза Сесил.

– Той иска да види убийствата – обясни майката на Флоси.

Тя изрече това така, сякаш то беше най-разумното от всички момчешки желания, но на мен ми прозвуча неосъществимо. Убийците нямат навика да публикуват официална програма на замислените от тях престъпления. Нямах представа какви убийства са насрочени за днес.

– Сесил винаги изчита всичко за убийствата в неделните вестници – продължи родителката, хвърляйки малко светлина върху въпроса.

– О, разбирам – казах аз. – В такъв случай, мястото, което му трябва, е музеят на мадам Тюсо. Там са всичките убийци.

– Не! – изграчи отново Сесил.

– Той иска да види местата – каза майката на Флоси, проявявайки приятелско търпение към моята несъобразителност, – дето са извършени всички тези убийства. Изрязал си е адресите и иска да може да разкаже на приятелите си, щом се върне, че ги е видял.

Почувствах огромно облекчение.

– Е, значи можем да направим цялата обиколка с такси – извиках аз. – Можем да си останем в таксито отначало покрай. Изобщо няма нужда да слизаме от таксито.

– Или с автобус?

– Не с автобус – категорично казах аз. Бях твърдо решен да вземем такси – при това такси с щори, които да се спускат отвътре.

– Е, както искате – любезно се съгласи майката на Флоси. – Ако трябва да говоря лично за себе си, най-вече предпочитам да се повоза хубавичко в такси. Чу ли какво каза джентълменът, Сесил? Ще се возиш в такси.

– Ъх! – откликна едностранно Сесил, сякаш щеше да повярва в твърдението едва когато го видеше осъществено със собствените си очи. Недоверчиво момче.

Спомените за последвалия следобед не са способни да изтръгнат от гърдите ми тиролски трели. Първо, експедицията далеч надхвърли моите набързо направени сметки във връзка с евентуалните разходи. Защо се получи така, не мога да кажа, но всички зрелищни убийства очевидно бяха извършвани в най-отдалечените места на Лондон като Степни и Канинг таун. Второ, Сесил не беше от личностите, които стават по-приятни, след като ги опознаеш. Според мен най-много го харесвах тези, които най-рядко го виждаха. И накрая – цялата тази история беше доста еднообразна и скоро започна да ми лази по нервите. Таксито спираше пред някаква порутена къща на някоя безлюдна уличка на километри от цивилизования свят, Сесил промушваше неприятната си глава навън

през прозореца и в продължение на няколко безмълвни момента на екстаз, изпиваше мястото с поглед, след което произнасяше цяла лекция. Очевидно беше чел доста, при това задълбочено. Знаеше цялата информация.

– „Ужасът на Канинг таун“ – обявяваше той.

– Да, миличък? – майка му хвърляше любящ поглед към него и горд поглед към мен. – Точно в таз' къща, нали?

– Точно в таз къща – казваше Сесил, важен и навъсен като закоравял досадник, който се кани да се изкаже по любимата си тема. – Казвал със Джеймс Потър. Намерили го в седем на сутрината пуд кухненската мийка с прерязан от ухо до ухо гръцмул. Направил го брата на хазайката. Обесили го в Пентънвил.

Следваха още известно количество подробности от неизчерпаемия запас на хлапето, а после се отправяхме към следващото историческо място.

– „Ужасът на Бинг стрийт“!

– Точно в таз' къща, нали, миличък?

– Точно в таз' къща. Трупът бил намерен в хизбата, напреднал стадий на ръзлужение, с премазана глава, както пу сичку личалу, с някакъв тъп инструмент.

В шест и четиридесет и шест, без да обръщам внимание на розовата шапка, която се подаваше от прозореца и пълната ръка, която ми махаше сърдечно за сбогом, аз обърнах гръб на влака и с бледо, решително лице слязох от перона на гара „Хюстън“ и казах на един таксиджия да ме закара с пълна скорост в квартирата на Ъкридж на Арундел стрийт, Лестър скуеър. Доколко ми беше известно, досега на Арундел стрийт не бяха убили никого, но по мое лично мнение моментът за това беше нарял. Обществото и разказите на Сесил бяха направили достатъчно, за да неутрализират ефекта от домашното ми възпитание и аз с радост обмислях идеята да му предоставя един „Ужас на Арундел стрийт“ за неговото следващо посещение на столицата.

– Аха, момко – каза Ъкридж, щом влязох. – Заповядай, стари друже. Радвам се да те видя. Чудех се кога ще се появиш.

Той беше на легло, но това не ме избави от съмнението, което ме мъчеше през целия следобед, че е просто един долен симулант. Отказвах да повярвам дори за миг, че глезенът му е навехнат. Смятах, че тъй като беше успял първи да огледа майката на Флоси и нейното скъпоценно изродче, беше решил ловко да ги прехвърли на мен.

– Четях твоята книга, старче – наруши Ъкридж натежалото

мълчание с пресилено безгрижие. Той размахва единствения роман, който бях написал, и за да ви докажа с каква черна неприязън беше препълнена душата ми, трябва да заявя, че дори тези негови думи не успяха да ме омилостивят. – Великолепна е, момко. Това е единствената дума, с която мога да я определя. Страхотна. Дявол да го вземе, ревах като малко дете.

– Предполага се, че това е хумористичен роман – хладно отбелязах аз.

– Ревях от смях – побърза да поясни Ъкридж.

Изгледах го с отвращение.

– Къде държиш тъпите си инструменти? – попитах аз.

– Моите какво?

– Тъпите си инструменти. Трябва ми тъп инструмент. Дай ми някакъв тъп инструмент. Господи! Не ми казвай, че нямаш тъп инструмент.

– Имам единствено самобръсначка.

Седнах уморено на леглото.

– Хей! Внимавай, глезенът ми!

– Глезенът ти! – изсмях се зловещо аз с онзи смях, който вероятно е прозвучал от устата на брата на хазайката, преди да започне операцията на Джеймс Потър. – Нищо му няма на глезена ти.

– Изкълчих го вчера, старче. Нищо сериозно – успокои ме Ъкридж.

– Но трябва да остана на легло няколко дни.

– Да, докато онази отвратителна жена и нейното проклето синче си заминат.

По лицето на Ъкридж се изписа смесица от огорчение и изненада.

– Нали не искаш да ми кажеш, че не ти е харесала? Мислех си, че вие двамата страшно ще си допаднете.

– Сигурно си помисли, че и двамата със Сесил ще се окажем сродни души?

– Сесил? – колебливо повтори Ъкридж. – Е, вярно, човек трябва да го опознае по-добре. Той е от онези момче та, с които трябва да бъдеш търпелив, за да покажат истинската си същност, ако разбираш какво имам предвид. Мисля, че човек започва постепенно да го харесва.

– Ако се опита да ми хареса, веднага ще го помоля да се откаже.

– Е, като оставим всичко това настрана – каза Ъкридж, – как мина?

Описах следобедните занимания с няколко кратки думи.

– Съжалявам, стари друже – каза Ъкридж, когато свърших. – Това е единственото, което мога да кажа, нали? Съжалявам. Най-тържествено ти давам дума, че няхах представа на какво ще те изложа. Но въпросът

беше на живот и смърт. Нямаше начин да изклинча, защото Флоси настоя. Не искаше да отстъпи дори на сантиметър.

Изгормозен и страдащ, аз съвсем бях забравил за тайнствената Флоси.

– Коя, по дяволите, е тази Флоси? – попитах аз.

– Какво! Флоси? Не знаеш коя е Флоси? Скъпи ми старче, я се стегни. Няма начин да не помниш Флоси. Сервитърката от „Краун“, в Кенингтън. Момичето, за което е сгоден Билсън Тупалката. Нали не си забравил Флоси? Точно вчера ми разправяше, че си имал хубави очи.

Паметта ми се пробуди. Почувствах се засрамен как съм могъл да забравя това толкова жизнерадостно и импозантно момиче.

– Разбира се! Онази досадница, която доведе със себе си на вечерята, организирана от Джордж Тапър в Риджънт грил. Между другото, Джордж прости ли ти изобщо за това?

– Е, все още се държи малко хладно – печално призна Ъкридж. – Не знам защо старият Тапи продължава да се тормози от тази случка. Истината е, старче, че Тапи не може да надскочи себе си. Чудесен тип, но му липсва проникателност. Не може да разбере, че има определени случаи, когато приятелите на даден човек са длъжни да му се притекат на помощ. Докато ти, например...

– Едно нещо ще ти кажа. Надявам се, че мъките, които изтърпях днес следобед, са си заслужавали. Наистина ще съжалявам, след като вече малко се поуспокоих, ако се наложи да те удуша на място. Имаш ли нещо против да ми обясниш каква точно беше целта на занятието?

– Значи, ето какво, момко. Добрият стар Билсън се отби онзи ден да ме види.

– Срегнах го в Ийст Енд и той попита за адреса ти.

– Да, той ми каза.

– Какво става? Ти все още ли си му мениджър?

– Да. Точно за това искаше да ме види. Очевидно до края на договора остава още една година и той не може да участва в нито един мач без моето съгласие. А току-що бил получил предложение да се боксира с някакъв тип на име Алф Тод в „Юнивърсъл“.

– Е, това е малко по-добре от „Уандърлънд“ – казах аз, тъй като питаех дълбоко уважение към тази Мека на боксовия свят. – Колко ще получи този път?

– Двеста лири.

– Двеста лири! Но това са много пари за един на практика неизвестен човек.

– Неизвестен човек? – обидено заяви Ъкридж. – Как така неизвестен? Мен ако питаш, целият боксов свят ври и кипи заради стария Билсън. Буквално вдига пара. Нима той не нокаутира шампиона в средна категория?

– Да, в улично сбиване. И никой не е видял, като го е направил.

– Е, тези неща се разчуват.

– Но чак двеста лири!

– Дребна работа, момко, дребна работа. От мен да го знаеш, съвсем скоро нашите услуги ще струват много повече от някакви си мизерни стотачки. Хиляди, хиляди! Е, все пак, не казвам, че не е добре като начало. Е, та какво ти казвах... а, старият Билсън дойде при мен и рече, че получил това предложение и какво мисля аз по въпроса? А когато се сетих, че аз ще взема половината, веднага му дадох благословията си и му казах, че от моя страна няма никакви пречки. Можеш да си представиш как се почувствах, когато Флоси тропна с крак и категорично му забрани да се боксира.

– Как точно? Преди десетина минути, когато започна да говориш, ми се стори, че се каниш да обясниш за Флоси. Как така тя се оказа замесена в тази история? Какво направи?

– Просто искаше да спре цялата работа, момко, това е всичко. Да сложи край на бизнеса. Каза, че той не трябва да се боксира.

– Не трябва да се боксира?

– Точно така каза. И то по такъв лекомислен и безгрижен начин, сякаш от неговото боксиране не зависят толкова изумителни добри неща и той никога преди не се е боксирал. Ако щеш вярвай, момко – няма да те обвиня, ако не повярваш – но тя каза, че не искала да му развалят вида. – Докато чакаше да схвана истинското значение на поредното доказателство за женската опърничавост, Ъкридж ме изгледа с повдигнати вежди. – Видът му, старче! Добре ли чу думата? Видът му! Не искала да му развалят вида. Дявол да го вземе, ами че той няма никакъв вид. Както и да обработваш лицето на този човек, няма начин да не подобриш вида му. Цял час спорих с нея, но не, не искаше и дума да чуе. Бягай далече от жените, момко, липсва им всякакъв разум.

– Е, обещавам да избягвам майката на Флоси, ако това те удовлетворява. А тя откъде се взе в цялата тази история?

– А, точно тя е жена за милиони, момко. Тя спаси положението. Появи се в единайсетия час и измъкна твоя стар приятел от кашата. Оказа се, че имала навик от време на време да се появява в Лондон, а Флоси, макар че я обича и уважава, не може да я търпи повече от десет-

петнайсет минути. В противен случай се разстройва до такава степен, че дни наред не може да дойде на себе си.

Усетих как започвам да изпитвам известно уважение към бъдещата мисис Билсън. Въпреки злостните думи на Ъкридж по неин адрес, започнах да си мисля, че у това момиче има достатъчно здрав разум.

– Така че когато Флоси ми каза – със сълзи на очи – че очаква скъпата ѝ майчица да пристигне днес, ме осени вдъхновението на живота ми. Казах ѝ, че ще се погрижа за нея отначало докрай, ако Флоси се съгласи Билсън да се боксира в „Юнивърсъл“. Е, това може да ти покаже какво значи семейна привързаност, момко – тя прие с готовност предложението. Нямам нищо против да споделя с теб, че тя съвсем се размекна и ме разцелува по двете бузи. Останалото, стари друже, ти е известно.

– Да, останалото наистина ми е известно.

– Никога – сериозно заяви Ъкридж, – никога, синко, докато пясъците на пустинята изстинат, няма да забравя как ми помогна днес!

– О, няма нищо. Очаквам до една седмица отново да ми натресеш нещо не по-малко противно.

– Хайде сега, момко...

– Кога ще бъде този мач?

– След седмица. Разчитам, че ще бъдеш до мен. Ще бъда доста напрегнат и нервен, и ще ми трябва някой приятел, който да ме успокоява.

– Не бих пропуснал този мач за нищо на света. Дори преди това ще те заведа на вечеря, искаш ли?

– Думи на истински приятел – сърдечно се отзова Ъкридж. – А на следващата вечер ще ти дам такъв банкет, че цял живот ще го помниш. Защото, момко, ще бъда бъкан с пари. Да, бъкан с пари.

– Да, ако Билсън победи. Какво ще стане, ако загуби?

– Да загуби? Как, по дяволите, може да загуби? Изненадан съм, че приказваш подобни глупости, след като само преди няколко дни си го срещнал. Когато го видя, не ти ли направи впечатление на човек в отлична форма?

– Да, за Бога, наистина ми направи такова впечатление.

– Е, тогава? Струва ми се, че морският въздух го е направил по-коврав от всякога. Едва успях да си изправа пръстите, след като се ръкувах с него. Той може да спечели световния шампионат за тежка категория още утре, без дори да си извади лулата от устата. Алф Тод – каза Ъкридж, във впечатляващ изблик на въображение – има не повече шансове от еднорък човек в тъмна стая, който се опитва да напъха половин кило разтопено масло в дясното ухо на дива котка с нажежена до червено

игла.

Макар да познавах неколцина от членовете, по една или друга причина никога не бях влизал в спортен клуб „Юнивърсъл“, затова когато пристигнахме в нощта на двубоя, атмосферата на мястото доста ме впечатли. То беше много по-различно от „Уандърлънд“, домът на боксирането в Ийст Енд, където бях наблюдавал дебюта на Тупалката. Там цареше известна небрежност по отношение на облеклото, докато тук навсякъде блестяха ослепително бели колосани нагръдници. Освен това в „Уандърлънд“ беше шумно. Почитателите на спорта се самозабравяха до такава степен, че свиреха с пръсти и крещяха закачки на приятелите си, седнали далеч от тях. В „Юнивърсъл“ човек все едно се намираше в църква. Всъщност, колкото повече седях, толкова повече атмосферата ми се струваше църковна. Когато пристигнахме, двама дякони в категория „петел“ участваха набожно в ритуала под зоркия поглед на ръководещия свещеник, а многобройното паство ги наблюдаваше притихнало. Щом захме местата си, тази част от службата приключи и свещеникът обяви, че е победил Когс Бързака. За миг сред богомолците се надигна благоговеен шепот. Когс Бързака изчезна във вистиярия и след неколкоминутна пауза забелязах познатата фигура на Билсън Тупалката да идва през страничното крило на черквата.

Нямаше никакво съмнение, че Тупалката наистина изглежда добре. Мускулите му повече от всякога приличаха на дебели възета, а скорошното подстригване придаваше топчест, бодлив вид на главата му, което още повече го поставяше в групата на онези, с които нито един разумен човек не би се скарал лекомислено. Мистър Тод, неговият противник, който го последва миг по-късно, не беше красавец – почти пълната липса на граница между предния край на косата и веждите му беше достатъчна, за да му попречи да бъде определен като такъв. Освен това му липсваше нещо трудно доловимо, което Тупалката несъмнено притежаваше. От първия момент на появата си пред погледа на публиката, нашият човек се превърна в неин любимец. Когато той зае мястото си, сред църковните пейки настъпи радостна възбуда и аз дочух гласове, които шепнешком залагаха значителни суми за него.

– Двубой в шест рунда! – обяви падрето. – Билсън Тупалката (Бърмъндзи) срещу Алф Тод (Мерилбоун). Джентълмени, бъдете добри да преустановите пушенето.

Паството загаси пурите си и битката започна.

Като имах предвид колко много зависеше благосъстоянието на Ъкридж от успеха на неговото протеже тази вечер, с облекчение забелязах,

че мистър Тод встъпи в схватката по начин, който не насърчаваше Билсън Тупалката да прояви фаталното си добросърдечие. Не бях забравил как в „Уандърлът“ нашият Билсън, почти спечелил мача, позволи да му измъкнат победата изпод носа от чисто сантиментално нежелание да проявява грубост по отношение на своя противник – човек с много дертове. Нямахме вероятност подобно нещастие да се случи тази вечер. Не виждах как някой, който се намира на същия ринг с него, би могъл да почувства съжаление към Алф Тод. Съчувствието беше последното нещо, което поведението му можеше да предизвика в гърдите на неговия съперник. Веднага щом прозвуча гонгът, той скри подобие на чело, с което природата го беше дарила, под бретона си, издиша шумно през нос и се втурна в атака. По всичко личеше, че не страда от предубеждения коя точно ръка е най-добре да използва като средство за нападение. За Алф беше все едно дали това щеше да бъде дясната или лявата. И ако не успееше да удари мистър Билсън с ръка, той беше абсолютно готов, при положение, че погледът на рефера не беше достатъчно зорък, да го блъсне с глава. Човек с широки възгледи – такъв беше Алф Тод.

Уилбърфорс Билсън, ветеран от стотици сбивания по стотици кейове, не остана по-долу в желанието си да участва във веселбата. В негово лице мистър Тод откри достоен и изпълнен с желание другар в игрите. Както побърза да ме уведоми с дрезгав шепот Ъкридж, докато викарият мъмреше Алф, че е забил лакътя си там, където никакъв лакът няма работа, подобни схватки били като въздуха и водата за Уилбърфорс. Той бил участвал в такива схватки цял живот и именно в подобни двубои показвал най-доброто, на което е способен. Това авторитетно мнение намери забележително потвърждение миг по-късно, когато след поредната разгорещена размяна на удари, в която въпреки че беше шедър дарител, получи повече, отколкото бе дарил, мистър Тод се оказа принуден да отскочи назад и да потанцува чевърсто, за да избегне поредното кроше. Когато рундът свърши, Тупалката определено водеше по точки, а борбата беше толкова енергична, че на няколко места в залата избухнаха аплодисменти.

Вторият рунд протече в общи линии като първият. Фактът, че до този момент всичките му опити да разглоби Билсън Тупалката на съставните му части бяха осуетени, не беше оказал никакво обезкуражаващо въздействие върху усърдието на Алф Тод. Той си оставаше все същият активен, енергичен тип, който не щадеше усилията си за продължаване на забавлението. В неговите нападения имаше всеотдайна страст, която напомняше на човек за избухлива горила, която се опитва

да се докопа до своя пазач. От време на време допълнителният ентузиазъм, проявен от неговия противник, го принуждаваше да влезе за миг в клинч, но винаги излизаше от него готов веднага да възобнови схватката. Въпреки това, в края на втория рунд той все още изоставаше малко по точки. Третият рунд добави още точки към резултата на Тупалката, а в края на четвъртия Алф Тод беше изостанал толкова, че дори и при най-щедрото съотношение на залозите в негова полза, зрителите трудно биха решили да рискуват парите си, за да го подкрепят. Тогава обаче започна петият рунд и онези, които само минута преди това правеха залози три към едно за Тупалката и открито коментираха, че парите на практика вече са в джоба им, настръхнаха по местата си или се приведоха напред с преbledнели и угрижени лица. Само няколко мига преди това те смятаха, че вързаната в кърпа победа едва ли би могла да се изплъзне от ръцете на техния фаворит. Оставаха този рунд и още един след него – някакви си шест минути схватка, а мистър Билсън водеше толкова убедително по точки, че нищо освен случайното му нокаутиране би могло да го лиши от победата. А човек само трябваше да погледне Уилбърфорс Билсън, за да осъзнае абсурдността на подобно предположение. Дори аз, който го бях наблюдавал в „Уандърлънд“, отказвах да се замисля над подобна възможност. Ако за някого можеше да се твърди, че е в отлична форма, то това беше Уилбърфорс Билсън.

Но в бокса винаги съществува онзи шанс едно на хиляда. Щом се надигна от ъгъла си в началото на петия рунд, изведнъж стана ясно, че нещата с нашия човек не са наред. Някой от онези случайни удари в последната минута на четвъртия рунд трябва да беше попаднал на жизненоважно място от тялото на Тупалката, защото той очевидно беше в лоша форма. Колкото и невероятно да изглеждаше, Билсън Тупалката едва се държеше на крака. Той се тътреше, вместо да пристъпва наперено; примигваше по начин, съвсем обезкуражителен за неговите поддръжници; все по-трудно парираше енергичните усилия на мистър Тод. Из залата се разнесе шепот. Ъкридж отчаяно стисна ръката ми. Дочух гласове, които предлагаха залози за Алф, а в ъгъла на Билсън, протегнали глави през въжетата, онези представители на низшото духовенство, определени за секунданти на нашия човек, бяха преbledнели, обзети от тревожни предчувствия.

Що се отнася до мистър Тод, той беше направо нов човек. В края на предишния рунд той се беше оттеглил в своя ъгъл с унителите стъпки на боксьор, който вижда пред себе си приближаващото поражение. „Мечтая за непостижимото! – сякаш казваше погледът му, забит мрачно в

насмоления под. – Поредната разбита мечта!“ И той беше излязъл на ринга за петия рунд навъсен и изпълнен с досада, като човек, който достатъчно дълго е забавлявал дечицата на някое парти и вече му е дошло до гуша. Явно само нормалната учтивост го караше да изпълни този неприятен ангажимент докрай, но вече не влагаше сърце в действията си.

И тогава, вместо гъвкавия като каучук боец със стоманени мускули, който го беше обсипал със силни удари при последния им сблъсък, на ринга се беше появила тази клюмнала човешка развалина. За миг пълната изненада сякаш скова крайниците на мистър Тод, след което той бързо и без всякакви трудности се приспособи към новите условия. Сякаш някой беше присадил маймунски жлези на Алфред Тод. Той скочи към Билсън Тупалката и хватката на Ъкридж върху ръката ми една не ме накара да извикам от болка.

В залата изведнъж се възцари тишина. Напрегната, изпълнена с очакване тишина, защото ситуацията беше кризисна. Тупалката се беше опрял във въжета близо до ъгъла си без да се интересува от добронамерените съвети на своите секунданти, а Алф Тод, чийто бретон сега почти покриваше очите му, финтиреше в очакване да намери пролука в отбраната на противника. В хода на събитията, касаещи даден човек, винаги настъпва благоприятен момент, от който, ако се възползваш, можеш да спечелиш цяло състояние и очевидно Алф Тод добре разбираше това. Той развъртя за миг ръце – сякаш се опитваше да хипнотизира мистър Билсън, а после се хвърли напред.

Прозвуча мощен вик. Паството изглежда беше загубило всякаква представа къде се намира. Енориашите скачаха от местата си, после отново се сядоха и крещяха отвратително. Защото кризата беше преодоляна. По някакъв начин Билсън беше успял да се измъкне от онзи ъгъл и сега се намираще в средата на ринга, видимо облекчен. Въпреки това той не изглеждаше доволен. Неговото обикновено безизразно лице беше изкривено от болка и недоволство. За първи път през цялата среща той изглеждаше истински развълнуван. Вперил поглед в него, аз забелязах, че устните му мърдат, произнасяйки може би молитва. А когато мистър Тод, отскачайки от въжетата, тръгна към него, той облиза тези устни. Облиза ги злобно, а дясната му ръка се отпусна бавно под коляното.

Алф Тод продължи да крачи към него. Походката му беше наперена, сякаш отиваше на някакъв гуляй или празненство. Това беше краят на един чудесен ден и той го знаеше. Той изгледа Билсън така, сякаш последният беше кана с бира. Ако не се притесняваше от факта, че

произхожда от народ, известен със своята сдържаност и спокойствие, той несъмнено щеше да запее. Лявата му ръка се стрелна и се приземи върху носа на мистър Билсън. Не последва нищо. Той вдигна дясната си ръка и за момент я задържа във въздуха почти любящо. Именно в този момент Билсън Тупалката дойде на себе си.

На Алф Тод това сигурно се беше сторило като възкресение. През последните две минути той проверяваше по всеки известен на науката начин теорията си, че мъжът пред него не притежава и следа от сила, и теорията му изглеждаше напълно доказана. Ала ето че сега противникът му се държеше като беснееща вихрушка. Преживяването беше доста обезпокоително. Въжетата се блъснаха в кръста на Алф Тод. Нещо друго го трясна в брадичката. Той се опита да се отдръпне, но една не толкова мека ръкавица се стовари върху подобния на гъба израстък, който беше свикнал със смях да нарича ухо. Друга ръкавица установи контакт с ченето му. И това сложи край на срещата за Алф Тод.

– Билсън Тупалката е победител – напевно произнесе викарият.

– А-а-а! – извика паството.

– Пфу! – въздъхна Ъкридж в ухото ми.

Ситуацията изглеждаше безнадеждна, но старата фирма беше успяла да се спаси на финала.

Ъкридж се завтече към съблекалнята, за да удостои Тупалката с мениджърските си поздравления. След малко аз напуснах залата и се прибрах у дома, тъй като последвалият мач се оказа доста безинтересен след цялото трескаво напрежение на предшестващия го. Пуших последната за вечерта лула преди да си легна, когато силен звън на входната врата прекъсна мечтателното ми настроение. Този звън беше последван от гласа на Ъкридж в коридора.

Бях леко изненадан. Не очаквах да видя Ъкридж отново тази вечер. Намерението му, когато се разделихме в „Юнивърсъл“, беше да възнагради мистър Билсън с вечеря и тъй като Тупалката изпитваше силно смущение, когато се налагаше да влезе в някоя кръчма в Уест Енд, това предполагаше пътуване до Ийст Енд, където в обстановка, близка до сърцето му, бъдещият шампион щеше да изпие голямо количество бира и да изяде толкова твърдо сварени яйца, колкото не бихте могли да повярвате, че е възможно. Фактът, че домакинът в момента с гръм и трясък изкачваше стъпалата към квартирата ми, показваше, че гощавката очевидно се е провалила. А щом гощавката се беше провалила, значи нещо се беше объркало.

– Налей ми нещо за пиене, стари друже – каза Ъкридж, като нахлу в

стаята.

– Какво, дявол да го вземе, става?

– Нищо, стари друже, нищо. Аз съм разорен, това е всичко.

Ъкридж трескаво се понесе към гарафата и сифона, които Бауълс беше оставил върху масата. Наблюдавах го загрижено. Една обикновена трагедия не би могла да го промени до такава степен – човекът, който се сбогува с мен на изхода на „Юнивърсъл“, беше преизпълнен с радост. Хрумна ми мисълта, че Билсън Тупалката може да е бил дисквалифициран, но миг по-късно я отхвърлих, защото се сетих, че никой не дисквалифицира боксьори след обстоен размисъл половин час след края на срещата. Но какво друго би могло да доведе моя приятел до това изтерзано състояние? Според мен, именно днешният случай беше повод за тържествено празненство.

– Какво става? – отново попитах аз.

– Каква става ли? Ще ти кажа какво става – изпъшка Ъкридж. Той наля сода в чашата си. Трябва да кажа, че в този момент много ми заприлича на крал Лир. – Знаеш ли колко ще получи от срещата тази вечер? Десет лири! Десет проклети жалки златни лири. Ето това става.

– Не разбирам.

– Наградата беше трийсет лири. Двайсет за победителя. Моят дял е десет. Десет, можеш ли да си представиш! Какво, дявол да го вземе, им е хубавото на десет лири?

– Но ти спомена, че Билсън ти казал...

– Да, знам. Каза ми, че щял да получи двеста. Но този малоумен, потаен, подмолен син на Белиал не ми обясни, че ще ги получи, ако падне!

– Ако падне?

– Да. Щял да ги получи, ако падне. Някакви типове, които искали да спечелят от залозите, го придумали да продаде мача.

– Но той не продаде мача.

– Знам това, дявол да го вземе. Там е цялата работа. И знаеш ли защо не паднал? Ще ти кажа. Точно когато бил готов да се остави да го нокаутират в петия рунд, другият тип случайно го настъпил по врасналия нокът на крака и това така го вбесило, че забравил за всички уговорки, нахвърлил се върху него и му смачкал фасона. Можеш ли да си представиш, момко! Обръщам се към теб като към разумен човек. Чувал ли си някога за подобна глупава, идиотска, малоумна постъпка? Да се откажеш от цяло състояние, дяволски голямо състояние, само и единствено, за да удовлетвориш някакъв моментен каприз! Да се откаже от толкова

невероятно съкровище, за което не е помислял и в най-смелите си мечти, само защото някакъв тип го настъпил по врасналия нокът на крака. Неговият враснал нокът! – Ъкридж се изсмя дрезгаво. – Какво право има един боксьор да му е враснал нокътят? А дори и да има враснал нокът на крака, трябва да може – Господи! – да изтърпи половин минута известно неудобство. Истината, момко, е, че боксьорите вече не са това, което бяха едно време. Изродили са се, момко, направо са се изродили. Липсва им сърце. Липсва им смелост. Липсва им самоуважение. Липсва им прозорливост. Старата порода булдози отдавна е изчезнала.

И като кимна унило, Стенли Федърстоунхо Ъкридж изчезна в нощта.

КРАЙ

© 1923 П. Г. Удхаус
© 2005 Тодор Кенов, превод от английски

P. G. Wodehouse
The Return of Battling Billson, 1923

Сканиране и разпознаване: Бамбо, 2006

Публикация:

ЪКРИДЖ. 2005. Изд. Кронос, София. Превод: от англ. Тодор Кенов. Формат: 20 см.
Страници: 256. ISBN: 954-8516-97-7

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2160>]